

Referanser: KR 60/25, KM 11/25, KM 10/24, KM 10/22, KR 27/22, KR 85/20

Arkivsak: 24/02672-19

Regler om Den norske kirkes digitaliseringsutvalg og sikkerhetsutvalg

Sammendrag

Denne saken følger opp Kirkemøtets vedtak i sak KM 11/25 *Regler om fellesordninger innen digitalisering, personvern og informasjonssikkerhet i Den norske kirke* og Kirkerådets vedtak i sak KR 60/25 *Høring - regler om digitaliseringsutvalget og sikkerhetsutvalget*.

Forslaget dreier seg om nærmere regler for oppnevning, sammensetning og oppgaver for digitaliseringsutvalget og sikkerhetsutvalget, arbeidsform og administrativ støtte fra Kirkerådet.

Forslaget ble sendt på høring til alle bispedømmerådene, 100 kirkelige fellesråd og menighetsråd med fellesrådsfunksjoner, arbeidstakerorganisasjoner i KA-området, styret i Norges kirkevergelag (NKVL), Nettverk for fellesrådsledere, Hovedorganisasjonen KA, KABB (Kristent arbeid blant blinde og svaksynte) og Den norske kirkes råd for personer med funksjonsnedsettelse.

Det har kommet inn 38 svar. Det er 24 fra fellesråd, tre fra menighetsråd med fellesrådsfunksjoner, sju fra bispedømmeråd, en fagforening (Spir – profesjonsforbundet for prester, diakoner, kateketer og pedagoger), to organisasjoner (Bønnelista og KABB) og fra Nettverk for fellesrådsledere.

Etter gjennomgang av høringssvarene er helhetsinntrykket støtte til forslaget. Flere har svart at de ikke har noen merknader eller at de støtter forslagene uten ytterligere kommentarer. Det er kommet noen forslag til endringer, og noen spørsmål. Det mest prinsipielle som kommer opp i høringen er fra Spir som er urolige for om forslagene gir ansatte og tillitsvalgte tilstrekkelig medvirkning slik Hovedavtalen for KAs

tariffområde og arbeidsmiljøloven krever. De foreslår blant annet at det bør komme inn to tillitsvalgte i digitaliseringsutvalget.

Etter gjennomgang av høringssvarene og tilbakemeldinger på utkast til denne saken, foreslås noen endringer. Det gjelder:

- § 1 første ledd bokstav a - antall varaer for kirkeverger i digitaliseringsutvalget økes fra tre til seks
- der forslaget til regler omtalte Kirkerådets «assisterende direktør» endres dette til «vara utpekt av direktøren»
- § 1 nytt andre ledd - digitaliseringsutvalget suppleres med ett medlem med vara, som arbeider i soknet, oppnevnt av de fire største arbeidstakerorganisasjonene i trossamfunnet
- § 1 femte ledd - nominasjonskomiteen for valg av kirkeverger til digitaliseringsutvalget består av kirkeverger «og fellesrådsledere»
- § 2 første ledd – første setning er omskrevet uten at innholdet er endret
- § 3 første ledd – «Kirkerådet kan dekke reise og opphold» endres til «Kirkerådet dekker reise og opphold (...) hvis de ber om det.»
- § 3 fjerde ledd - ny formulering om at digitaliseringsutvalget skal sørge for at alle enheter og organer i Den norske kirke får aktuell og nødvendig informasjon om utvalgets arbeid
- § 7 andre ledd – korrigert at henvisningen gjelder bokstaver i «første ledd»

I høringen kom det noen innspill på at reglene § 1 fjerde ledd, om oppnevning av nominasjonskomite og prosess for valg av kirkeverger, var for kort og lite utfyllende. Sekretariatet legger til grunn at dette i hovedsak bør utarbeides av fellesråd, kirkeverger og utvalgets sekretariat, og ikke fastsettes i detalj i disse reglene fra Kirkerådet. Rett etter høringsfristen hadde Kirkerådets sekretariat møte med styret i NKVL og arbeidsutvalget til Nettverk for fellesrådsledere om dette. Der kom representantene for kirkevergene og fellesrådslederne frem til en prosedyre for gjennomføring av valget, og at arbeidsutvalgene for styret i NKVL og Nettverk for fellesrådsledere burde utgjøre nominasjonskomiteen. For å legge til rette for dette foreslår sekretariatet endringen i § 1 fjerde ledd, slik at bestemmelsen ikke er til hinder for at nominasjonskomiteen består av både kirkeverger og fellesrådsledere.

KABB har gitt flere innspill med ønske om deltakelse i utvalgene fra personer med spesiell kunnskap om tilgjengelighet og universell utforming. Krav til universell utforming og andre brukerhensyn er grunnleggende for dette arbeidet. Å sikre universell utforming er blant formålene i fellesordningsreglene § 1 bokstav d. Sekretariatet legger til grunn at dette blir godt ivaretatt i utvalgene, hos system-/produkteiere og i fagmiljøene, men forutsetter ikke at de to utvalgene *selv* har denne kompetansen.

Når reglene i denne saken er vedtatt, vil fellesordningsreglene fra Kirkemøtet og reglene i denne saken, bli presentert samlet. Da har kirken på plass en regulert samstyringsmodell for digitaliseringsarbeidet i Den norske kirke. Det inneholder:

- en formålsbestemmelse

- de nødvendige overordnede reglene for digitaliserings- og sikkerhetsutvalgets rolle og oppgaver
 - regler for oppnevning, sammensetning og oppgaver for digitaliseringsutvalget og sikkerhetsutvalget, arbeidsform og administrativ støtte fra Kirkerådet (denne saken)
- prinsipper for dataforvaltning i Den norske kirke
- Kirkerådets rolle som regulerende myndighet når det er nødvendig å regelfeste klare regler for hva som skal registreres, hvor og når.

Neste skritt er å benytte samstyringsmodellen slik at kirken tar i bruk effektive fellesløsninger, etablerer felles praksis og har klare regler der det er nødvendig, for å utnytte data sikkert og effektivt.

Forslag til vedtak

Kirkerådet fastsetter følgende:

Regler om Den norske kirkes digitaliseringsutvalg og sikkerhetsutvalg for personvern og informasjonssikkerhet

Kapittel I - Digitaliseringsutvalget

§ 1. Digitaliseringsutvalgets sammensetning

Digitaliseringsutvalget består av følgende ansatte ledere i lokale, regionale og nasjonale kirkelige organer

- a. fem kirkeverger med seks kirkeverger som vara, valgt av de kirkelige fellesrådene og menighetsrådene med fellesrådsfunksjoner
- b. en stiftsdirektør med en stiftsdirektør som vara, valgt av stiftsdirektørene
- c. Kirkerådets direktør med vara utpekt av direktøren.

Hovedorganisasjonen KA kan også oppnevne en ansatt leder med en vara.

De fire største arbeidstakerorganisasjonene i trossamfunnet Den norske kirke kan i fellesskap oppnevne ett medlem med en vara til utvalget. Dette medlemmet skal være en som arbeider i soknet.

Kirkeverger, stiftsdirektør, KA-medlem og arbeidstakermedlem oppnevnes for tre år av gangen, og suppleres ved behov.

Kirkevergene i utvalget skal så langt det er mulig representere variasjon i kjønn, geografi, og fellesrådenes størrelse. Valget forberedes av en nominasjonskomité av kirkeverger og fellesrådsledere. Innstillingen sendes til alle kirkelige fellesråd og menighetsråd med fellesrådsfunksjoner. Kandidatene må avklare med sitt fellesråd/menighetsråd at de kan stille til valg.

Digitaliseringsutvalget velger selv sin leder for tre år av gangen.

§ 2. Digitaliseringsutvalgets oppgaver

I tråd med formålene med og prinsipper for dataforvaltning i regler om fellesordninger innen digitalisering, informasjonssikkerhet og personvern i Den norske kirke, skal digitaliseringsutvalget:

- a. sørge for at digitaliseringsarbeidet styres etter en overordnet strategi i tråd med kirkens øvrige mål og strategier
- b. sørge for en organisering og samordning som bidrar til å nå målene for digitaliseringsarbeidet
- c. fastsette definisjon av digitale fellesløsninger og avgjøre hvilke digitale løsninger som er fellesløsninger i Den norske kirke
- d. avgjøre hvilken virksomhet som er systemeier for den enkelte digitale fellesløsning
- e. være en pådriver for å få effekter av digitaliseringsarbeidet blant annet gjennom utvikling av beste praksis, automatisering, felles regelverk og standarder
- f. bidra til at det blir etablert bærekraftige finansieringsmodeller som sikrer effektiv utvikling, forvaltning og drift av alle fellesløsninger.

Digitaliseringsutvalget oppnevner medlemmer til Den norske kirkes felles utvalg for personvern og informasjonssikkerhet (sikkerhetsutvalget) i tråd med § 4, og vedtar sikkerhetsutvalgets budsjett etter forslag fra sikkerhetsutvalget.

§ 3. Arbeidsform og administrativ støtte

Digitaliseringsutvalget velger selv sin arbeidsform. Kirkerådet dekker utgifter til reise og opphold ved møter også for utvalgsmedlemmer som ikke er ansatt i Kirkerådet, hvis de ber om det.

Digitaliseringsutvalget kan bare gjøre gyldige vedtak når Kirkerådets direktør eller direktørens vara og minst tre kirkeverger deltar i beslutningen.

Digitaliseringsutvalget kan opprette utvalg, arbeids- og brukergrupper og fastsette mandater for disse.

Utvalget skal sørge for at alle berørte enheter og organer i Den norske kirke får aktuell og nødvendig informasjon om utvalgets arbeid. Referat fra utvalgets møter sendes til Kirkerådet.

Kirkerådet støtter og følger opp digitaliseringsutvalgets arbeid, og sørger for sekretariatsfunksjoner til utvalget. Kirkerådet skal sørge for gjennomføringskraft, faglig kompetanse og koordinere digitaliseringsarbeidet slik at det bidrar til helhet og måloppnåelse.

Kapittel II – Sikkerhetsutvalg for personvern og informasjonssikkerhet

§ 4. Sikkerhetsutvalgets sammensetning

Sikkerhetsutvalget består av

- a. leder oppnevnt av Kirkerådets direktør

- b. Den norske kirkes felles personvernombud
- c. ansatte i lokale, regionale og nasjonale kirkelige organer, oppnevnt av digitaliseringsutvalget
- d. andre medlemmer oppnevnt av digitaliseringsutvalget.

I tillegg kan Hovedorganisasjonen KA oppnevne ett medlem.

Medlemmene i sikkerhetsutvalget skal representere Den norske kirkes mangfold i oppgaver og struktur og bør ha kompetanse innen personvern og informasjonssikkerhet. Sikkerhetsutvalget skal så langt det er mulig være representativt sammensatt med bredde i geografi, kjønn og fellesrådenes størrelse.

§ 5. Sikkerhetsutvalgets oppgaver

Sikkerhetsutvalget gir felles retningslinjer og råd om personvern og informasjonssikkerhet til alle kirkelige organer, og fører kontroll med at lovkrav på disse områdene blir fulgt.

Sikkerhetsutvalget skal

- a. utvikle og forvalte felles strategi og ledelsessystem for informasjonssikkerhet og personvern i Den norske kirke
- b. gi råd om konkrete krav til informasjonssikkerhet i digitale systemer i Den norske kirke, herunder hvordan personopplysninger skal håndteres i systemet
- c. bidra til opplæring og veiledning av ansatte og frivillige i hele Den norske kirke innen informasjonssikkerhet og personvern
- d. lage retningslinjer for rapportering og håndtering av avvik innen personvern og informasjonssikkerhet
- e. påse at overordnede risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) gjennomføres og gjøres tilgjengelig for alle kirkelige organer, og gi råd om risikovurderinger kirkelige organer selv foretar
- f. anbefale tiltak basert på rapporterte avvik og ROS-analyser
- g. støtte ansvarlige i Den norske kirke i arbeid med databehandleravtaler
- h. informere og involvere digitaliseringsutvalget, ledere og andre relevante personer om saker og tiltak på utvalgets område.

Sikkerhetsutvalget kan også

- a. fastsette plan for kontroller med personvern og informasjonssikkerhetsarbeid i lokale, regionale og nasjonale kirkelige organer
- b. i samarbeid med systemeier iverksette revisjoner overfor leverandører med fokus på informasjonssikkerhet og personvern.

§ 6. Arbeidsform og administrativ støtte

Sikkerhetsutvalget velger selv sin arbeidsform.

Kirkerådet støtter og følger opp sikkerhetsutvalgets arbeid, og sørger for sekretariatsfunksjoner til utvalget. Kirkerådet skal sørge for at sikkerhetsutvalgets

arbeid støttes med relevant kompetanse innen personvern og informasjonssikkerhet og ressurser for å følge opp utvalgets arbeid.

§ 7. Fellesfinansiering av stillinger, oppgaver og tiltak i regi av sikkerhetsutvalget

Rettssubjektet Den norske kirke og soknene (ved de kirkelige fellesrådene og menighetsrådene med fellesrådsfunksjoner) finansierer om lag halvparten hver av følgende

- a. felles personvernombud for Den norske kirke ansatt av Kirkerådet
- b. sekretariatsoppgaver og møter for sikkerhetsutvalget
- c. andre tiltak i regi av sikkerhetsutvalget innenfor utvalgets budsjett vedtatt av digitaliseringsutvalget etter forslag fra sikkerhetsutvalget.

Første ledd bokstav b og c kan omfatte hel eller delvis finansiering av stillinger.

Digitaliseringsutvalget fastsetter den nøyaktige fordelingen av kostnadene mellom rettssubjektet Den norske kirke og soknene, og soknene imellom (ved de kirkelige fellesrådene og menighetsrådene med fellesrådsfunksjoner).

Kirkerådet administrerer finansieringsordningen.

§ 8. Ikrafttredelse

Reglene trer i kraft straks.

Saksorientering

Bakgrunn

I 2025 vedtok Kirkemøtet regler om fellesordninger innen digitalisering, personvern og informasjonssikkerhet i Den norske kirke (heretter fellesordningsreglene), se sak KM 11/25. Den saken fulgte opp sak KM 10/24 der Kirkemøtet ba om at «at det legges til rette for fellesløsninger» og at det «utvikles et mer permanent rammeverk for styring og organisering av digitaliseringsarbeidet».

Gjennom kirkemøtesakene i 2024 og 2025 er de overordnede rammene for fellesordningene innen digitalisering i Den norske kirke vedtatt.

Fellesordningsreglene har seks paragrafer som beskriver: formålet med fellesordninger innen digitalisering i Den norske kirke (§ 1), opprettelse av digitaliseringsutvalget (§ 2), sikkerhetsutvalg for personvern og informasjonssikkerhet (§ 3), felles personvernombud (§ 4), felles behandlingsansvar (§ 5), prinsipper for dataforvaltning i Den norske kirke og Kirkerådets ansvar for å gi nærmere regler om krav til hva som skal registreres, hvor data skal registreres, og når de skal registreres (§ 6).

Denne saken gjelder nærmere regler om digitaliseringsutvalgets og sikkerhetsutvalgets «sammensetning, oppnevning og oppgaver», som Kirkerådet fikk i oppgave å gi i fellesordningsreglene § 2 og § 3.

Forslaget som ble sendt på høring tok utgangspunkt i reglene fra Kirkemøtet, beskrivelsene i dagens samstyringsmodell, dagens tilslutningsavtaler om felles ordning for personvern og informasjonssikkerhet og erfaringer med disse.

Når disse reglene er vedtatt, vil hele samstyringsmodellen og de øverste organene være forankret som en permanent del av Den norske kirkes styringsmodell. Det innebærer at kirken har fått på plass et samstyringsrammeverk som gir grunnlag for å jobbe videre med reguleringen av hvordan data forvaltes på det enkelte område. En viktig oppgave fremover er å få organisasjonen til å samle seg om fellesløsninger og enhetlig praksis. En viktig del av dette er å få Kirkerådet til å fastsette digitaliseringsvennlige regelverk for blant annet hva som skal registreres, hvor data skal registreres og når de skal registreres. Dette arbeidet må skje i regi av den enkelte prosess- eller systemeier og med aktiv deltakelse fra samstyringsmodellens organer.

1. Høringen

Høringen ble sendt til 100 kirkelige fellesråd og menighetsråd med fellesrådsfunksjoner (heretter omtalt som fellesråd), alle bispedømmerådene, Hovedorganisasjonen KA, arbeidstakerorganisasjonene i KA-området, Nettverk for fellesrådsledere, styret i Norges kirkevergelag (NKVL), Den norske kirkes råd for personer med funksjonsnedsettelse og KABB (Kristent arbeid blant blinde og svaksynte).

Blant fellesrådene var det 55 små, 30 mellomstore og 15 store, basert på antall medlemmer i fellesrådsområdet.

Det kom inn totalt 38 høringssvar. Av disse var det 24 kirkelige fellesråd, tre menighetsråd med fellesrådsfunksjoner, sju bispedømmeråd og en fagforening. I tillegg kom det inn svar fra Bønnelista, Nettverk for fellesrådsledere og KABB.

De 27 fellesrådene og sokn med fellesrådsfunksjoner som har deltatt i høringen, representerer små, mellomstore og store fellesråd. Forholdsmessig er det flest høringssvar fra store, mellomstore og små, i denne rekkefølgen. Høringssvarene representerer alle bispedømmene, og dermed en geografisk spredning.

Helhetsinntrykket fra høringen er støtte til forslaget. Flere har svart at de ikke har noen merknader eller at de støtter forslagene uten ytterligere kommentar. Denne andelen utgjør mellom 1/2 til 2/3 av svarene til hvert av spørsmålene. Det har kommet noen forslag til endringer, og noen spørsmål. Det mest prinsipielle som kommer opp i høringen er fra Spir som er urolige for om forslagene gir ansatte og tillitsvalgte tilstrekkelig medvirkning slik Hovedavtalen og arbeidsmiljøloven krever. De foreslår blant annet at det bør komme inn to tillitsvalgte i digitaliseringsutvalget.

Alle høringssvarene er tilgjengelige på www.kirken.no/høringer under «Høring om regler om digitaliseringsutvalg og sikkerhetsutvalg for personvern og informasjonssikkerhet.»

Hovedorganisasjonen KA, digitaliseringsstyret og arbeidsutvalget til Nettverk for fellesrådsledere ga også innspill før forslaget ble sendt på høring.

I det følgende beskrives høringssvarene og sekretariatets vurderinger og endringsforslag, delt inn i tre underkapittel:

Digitaliseringsutvalget - §§ 1, 2 og 3

Sikkerhetsutvalget - §§ 4, 5, 6 og 7

Andre merknader til høringen

1.1. Digitaliseringsutvalget – §§ 1, 2 og 3

1.1.1. Forslaget i høringsnotatet til § 1

Kirkerådet foreslo følgende paragraf i høringsnotatet:

§ 1 Digitaliseringsutvalgets sammensetning

Digitaliseringsutvalget består av følgende ansatte ledere i lokale, regionale og nasjonale kirkelige organer:

- a. Fem kirkeverger med tre kirkeverger som vara, valgt av de kirkelige fellesrådene og menighetsrådene med fellesrådsfunksjoner
- c. En stiftsdirektør med en stiftsdirektør som vara, valgt av stiftsdirektørene
- d. Kirkerådets direktør med assisterende direktør som vara.

Hovedorganisasjonen KA kan også oppnevne en ansatt leder med en vara.

Kirkeverger, stiftsdirektør og KA-medlem oppnevnes for tre år av gangen, og suppleres ved behov.

Kirkevergene i utvalget skal så langt det er mulig representere variasjon i kjønn, geografi, og fellesrådenes størrelse. Valget forberedes av en nominasjonskomité av kirkeverger. Innstillingen sendes til alle kirkelige fellesråd og menighetsråd med fellesrådsfunksjoner. Kandidatene må avklare med sitt fellesråd/menighetsråd at de kan stille til valg.

Digitaliseringsutvalget velger selv sin leder for tre år av gangen.

1.1.2. Høringsinstansenes syn på § 1 digitaliseringsutvalgets sammensetning

Blant de som har kommentarer er det bred støtte for forslaget til sammensetning av digitaliseringsutvalget. Det vektlegges viktigheten av at små og mellomstore fellesråd er representert.

Det er bemerket fra Stavanger kirkelig fellesråd at det virker underlig at kirkevergene til utvalget skal velges av det valgte rådet, mens stiftsdirektøren skal velges av stiftsdirektørene, og foreslår at dette burde være likt. Altså enten at stiftsdirektør velges av bispedømmerådene eller kirkevergene av kirkevergene.

Noen høringsinstanser synes det må komme klarere frem hvem som oppnevner nominasjonskomiteen som foreslår kandidater fra kirkevergene i digitaliseringsutvalget. Asker kirkelige fellesråd påpeker at det bør tydeliggjøres hvordan nominasjonsprosessen sikrer at alle relevante interesser blir ivaretatt. De har til denne og flere av bestemmelsene tatt opp at soknene må sikres reell innflytelse og medbestemmelse og ønsker gjennomgående at utvalgenes sammensetning og mandater fortrinnsvis «forankres i avtale mellom soknets organer og Den norske kirke».

Grimstad kirkelige fellesråd foreslår at det bør være seks vara for kirkevergene i stedet for tre, slik at det blir to per gruppe av små, mellomstore og store fellesråd og dermed lettere å supplere utvalget i tre-års perioden uten å bruke tid og ressurser på suppleringsvalg.

Bønnelista foreslår at fellesrådene velger to lekfolk med datakompetanse i tillegg til de som er foreslått.

KABB mener at utvalget er for topptungt og ikke i tilstrekkelig grad har den brukerkompetanse og kunnskap i universell utforming som er nødvendig.

Spir - Profesjonsforbundet for prester, diakoner, kateketer og pedagoger mener medbestemmelse og de ansattes mulighet til å medvirke i digitaliseringsarbeidet ikke er tilstrekkelig adressert i høringsnotatet. Innføring av ny teknologi vil alltid påvirke arbeidets organisering. I alle prosesser som vil påvirke arbeidets organisering skal medbestemmelse være en naturlig del av hele arbeidsprosessen. De foreslår at digitaliseringsutvalget suppleres med to tillitsvalgte med vara, en fra hver arbeidsgiverlinje, utpekt blant de fire største fagforeningene i Den norske kirke.

1.1.3. Sekretariatets vurdering av § 1 etter høringen

Etter høringen er det gjort noen endringer i forslaget til § 1. Det foreslås at bokstav a endres slik at det velges seks vararepresentanter til de fem kirkevergene i utvalget. Sekretariatet er enig i at dette er hensiktsmessig for å unngå ressursbruk til suppleringsvalg. Det har utviklet seg en praksis for å gruppere fellesrådene etter størrelse i små, mellomstore og store fellesråd. Med seks vara kan en få to fra hver gruppering, og dermed sikre stabil representativitet.

Flere har etterlyst tydeliggjøring og åpenhet om hvordan nominasjonsprosessen for valg av kirkeverger gjennomføres. I tråd med intensjonen om medvirkning og forankring bør de praktiske detaljene for dette fastsettes av fellesrådene, eventuelt kirkevergene, og ikke i disse reglene. Kirkerådets sekretariat kontaktet Nettverket for fellesrådsledere og styret i Norges kirkevergelag (NKVL) kort tid etter høringsfristen om dette. Disse ønsker at nominasjonskomiteen skal bestå av arbeidsutvalgene for de to nettverkene. I andre ledd foreslås derfor en endring som gjør at nominasjonskomiteen også skal bestå av både kirkeverger og fellesrådsledere.

Spir foreslår å utvide utvalget med to arbeidstakerrepresentanter. Medbestemmelse og arbeidslivets spilleregler er viktige hensyn i kirkens felles digitaliseringsarbeid. Dette er også omtalt i kapittel 2 nedenfor.

En av oppgavene til digitaliseringsutvalget er å «være en pådriver for å få effekter av digitaliseringsarbeidet». Det kan kreve endring for eksempel av arbeidsoppgaver, kan påvirke arbeidets organisering og stille krav til opplæring. Her har både det enkelte arbeidssted, systemeiere av fellesløsninger og digitaliseringsutvalget ansvar for at de ansatte og arbeidstakerorganisasjonene blir tidlig og korrekt involvert. Oppgavene til digitaliseringsutvalget og hensikten med utvalget er at det skal kunne treffe vedtak av vesentlig betydning også for tilsatte, selv om en del beslutninger vil tas av den enkelte virksomheten.

Ifølge Hovedavtalen § 7-2 første ledd utøves medbestemmelse blant annet «ved representasjon i (...) utvalg hvor det fattes vedtak av vesentlig betydning for de tilsatte». Bestemmelsen gjelder medbestemmelse i *egen* virksomhet. Digitaliseringsutvalget er imidlertid virksomhetsoverskridende i og med at arbeidet i utvalget berører alle rettssubjektene i trossamfunnet. Bestemmelsene i Hovedavtalen utløser medbestemmelse i den enkelte virksomhet og slår derfor i utgangspunktet ikke inn her. Allikevel foreslår sekretariatet, av hensyn til utvalgets oppdrag, størrelse og sammensetning, at utvalget utvides med ett medlem med møte- og talerett, men uten stemmerett.

Det foreslås at de fire største arbeidstakerorganisasjonene i felleskap får anledning til å oppnevne ett medlem av digitaliseringsutvalget med vara. Beslutninger i digitaliseringsutvalget vil få stor påvirkning for ansatte som jobber lokalt. Derfor foreslås det at dette medlemmet må arbeide i soknet. Det vil si ansatte i kirkelige fellesråd eller menighetsråd, eller menighetsprester. Dette medlemmet i utvalget kommer i tillegg til den formelle medbestemmelsen som skjer gjennom de ordinære medbestemmelsesarenaene i de enkelte virksomhetene.

Enkelte høringsinstanser har stilt spørsmål ved hvorfor fellesrådene skal velge kirkeverger, men bispedømmerådene ikke velger stiftsdirektøren. Det første er allerede vedtatt i fellesordningsreglene § 1 første ledd bokstav a). Det kom inn etter at høringen til Kirkemøtesaken viste at flere fellesråd mente samstyringsmodellen for digitalisering ikke hadde tilstrekkelig demokratisk forankring i soknenes organer. De samme grunnene gjør seg ikke gjeldende for valg av stiftsdirektør. Stiftsdirektørene tilhører ett og samme rettssubjekt og har praksis for å avklare seg imellom hvem som deltar i ulike råd og utvalg i Den norske kirke. Bispedømmerådene som har svart på høringen har heller ikke bedt om endring av forslaget.

Det har kommet kommentarer knyttet til digitaliseringsutvalgets formelle legitimitet og i hvilken grad det enkelte medlem kan binde opp flere enn seg selv og den enheten de representerer. Dette er viktig og viser grensegangen mellom det å være et utvalg og det å være et formelt styre med fullt styreansvar. Som Hamar bispedømme skriver i høringen:

«Det vil da for både stiftsdirektøren og for kirkevergene som oppnevnes handle om å ha et mandat med seg inn i arbeidet, både i kraft av å være valgt, men også ha kompetanse, innsikt og erfaring, samt innhente råd fra sitt nettverk i sentrale spørsmål.»

Digitaliseringsutvalget får et tungt mandat til å lede arbeidet med å ta Den norske kirke videre digitalt, se § 2. Utvalget skal blant annet sørge for god organisering av arbeidet, at mål blir nådd og bestemme hva som er fellesløsninger i Den norske kirke. Utvalget får formell kompetanse (myndighet) til å oppnevne medlemmer til og å vedta budsjett for sikkerhetsutvalget, jf. § 2 andre ledd.

Det er også tatt opp av enkelte høringsinstanser at det er viktig å sikre soknenes organer reell innflytelse, og at utvalgets sammensetning og oppgaver bør forankres i avtaler.

Med Kirkemøtets vedtak om regler om fellesordninger innen digitalisering, personvern og informasjonssikkerhet, har kirken gått bort fra avtale som metode for forankring og forpliktelse for slike fellesordninger som skal gjelde alle. Slike fellesordninger forankres nå i vedtak fra Kirkemøtet eller Kirkerådet, i stedet for i en tilslutningsavtale som hittil. Dette er ikke til hinder for at Kirkerådet og ett eller flere fellesråd på ad hoc basis gjør avtaler om finansiering og gjennomføring av konkrete prosjekter og leveranser.

Det at alle kirkelige enheter formelt bindes av det felles digitaliseringsarbeidet i trossamfunnet, skjer gjennom beslutningskompetansen Kirkemøtet og Kirkerådet har. Den ligger til grunn for opprettelsen av digitaliseringsutvalget, sikkerhetsutvalget, felles personvernombud og prinsippene for forvaltning av data, fra Kirkemøtet i sak KM 11/25, jf. KM sak 10/24, og de utfyllende reglene i denne saken.

Soknenes organer har innflytelse på digitaliseringsutvalgets beslutninger ved at utvalget består av et flertall ansatte fra sokneorganer (kirkeverger) som velges av alle fellesrådene.

Der forslaget i høringsnotatet omtalte Kirkerådets assisterende direktør, foreslås det å endre dette til vara utpekt av direktøren. Det vil gi direktøren fleksibilitet til å utpeke en egnet vara, uten at det behøver å låses til funksjonstittelen assisterende direktør.

1.1.4. Forslaget i høringsnotatet til § 2

Kirkerådet foreslo følgende paragraf i høringsnotatet:

§ 2 Digitaliseringsutvalgets oppgaver

I tråd med formålene med regler om fellesordninger innen digitalisering, informasjonssikkerhet og personvern i Den norske kirke og prinsipper for dataforvaltning i de samme reglene skal digitaliseringsutvalget:

- a. sørge for at digitaliseringsarbeidet styres etter en overordnet strategi i tråd med kirkens øvrige mål og strategier
- b. sørge for en organisering og samordning som bidrar til å nå målene for digitaliseringsarbeidet
- c. fastsette definisjon av digitale fellesløsninger og avgjøre hvilke digitale løsninger som er fellesløsninger i Den norske kirke
- d. avgjøre hvilken virksomhet som er systemeier for den enkelte digitale fellesløsning
- e. være en pådriver for å få effekter av digitaliseringsarbeidet blant annet gjennom utvikling av beste praksis, automatisering, felles regelverk og standarder
- f. bidra til at det blir etablert bærekraftige finansieringsmodeller som sikrer effektiv utvikling, forvaltning og drift av alle fellesløsninger.

Digitaliseringsutvalget oppnevner medlemmer til Den norske kirkes felles utvalg for personvern og informasjonssikkerhet (sikkerhetsutvalget) i tråd med § 4, og vedtar sikkerhetsutvalgets budsjett etter forslag fra sikkerhetsutvalget.

1.1.5. Høringsinstansenes syn på § 2 digitaliseringsutvalgets oppgaver

Blant de som har kommentert § 2 i høringen er det bred oppslutning om forslaget.

Hamar bispedømme kommenterer at utvalget får et relativt tungt mandat til å ta Den norske kirke videre digitalt. Forslaget er i tråd med de ambisjonene som Kirkemøtet har lagt for utvalget.

Nord-Hålogaland bispedømmeråd kommenterer:

«Vi mener det er nødvendig at digitaliseringsarbeidet formaliseres som en forpliktende fellesordning, slik at hele kirken kan dra nytte av felles løsninger og unngå fragmentering. Samtidig er det avgjørende at arbeidet er tett forankret i lokale behov og erfaringer, og at digitale løsninger bidrar til å styrke likeverdig tilgang til kirkelige tjenester i hele landet. Utvalget må derfor ha tilstrekkelig legitimitet, kompetanse og innsikt til å ivareta mangfoldet i organisasjonen.»

På tross av bred støtte til både ambisjoner om økt bruk av fellesløsninger og bedre samordning, er det fra noen, fortsatt ønske om reell valgfrihet slik at det ikke skapes bindinger mellom systemer som likevel medfører at det blir "obligatorisk". Ålesund kyrkelege fellesråd skriver at de:

«støtter forslaget til oppgaver for digitaliseringsutvalget og deler ambisjonen om en helhetlig og samordnet digital utvikling i Den norske kirke. Det er positivt at utvalget skal bidra til felles løsninger, bedre samordning og bærekraftige finansieringsmodeller.»

Samtidig vil de:

«understreke at digitaliseringsarbeidet må gi rom for lokale tilpasninger. Mange fellesråd har etablert gode samarbeid med sine kommuner om IT-tjenester.»

Asker kirkelige fellesråd har vektlagt at utvalgets myndighet må utøves i tett dialog med soknets organer og at det er viktig at avgjørelser ikke fører til at soknets organer mister kontroll over egne data og beslutninger.

Bodø kirkelige fellesråd kommenterer at det er for dem uklart hva konsekvensen er av § 2 a som lyder: «sørge for at digitaliseringsarbeidet styres etter en overordnet strategi i tråd med kirkens øvrige mål og strategier.» De mener grunnleggende at all aktivitet skal skje i tråd med kirkens øvrige mål og strategier, og det kan derfor virke unødvendig at dette presiseres.

KABB støtter mandatet til utvalget, men understreker også her at utvalget må ha tung kompetanse innen universell utforming, inkludert erfaring med syns-, hørsels- og kognitive utfordringer. Dette er ikke en teknisk detalj, men en grunnforutsetning for at digitale tjenester skal fungere i praksis.

Flere fremhever at det er viktig å få frem at digitaliseringsutvalget må sikre at fellesløsningene er kostnadseffektive og gir mest mulig nytteverdi.

1.1.6. Sekretariatets vurdering av § 2 etter høringen

Dette er den sentrale paragrafen som beskriver digitaliseringsutvalgets oppgaver og dermed gir mandatet til utvalget. Det foreslås ingen endringer i § 2 etter høringen.

Høringssvarene viser at det har vært uklart for enkelte hva som allerede er vedtatt og hvordan reglene som var på høring henger sammen med dette. Det kan derfor presiseres at flere av innspillene og forslagene til tillegg er ivaretatt i formålsparagrafen i fellesordningsreglene vedtatt av Kirkemøtet, som § 2 i disse reglene viser til. Det gjelder blant annet hensyn til å sikre universell utforming, å flytte ressurser til kjerneoppgaver, sikre lokalt medeierskap og involvering, og å sørge for at fellesløsninger er kostnadseffektive.

Når disse reglene er vedtatt, legger Kirkerådet opp til at vil de publiseres sammen med reglene fra Kirkemøtet slik at de kan leses i ett. På samme måte vil informasjon om hele samstyringsmodellen innen digitalisering oppdateres etter hvert som digitaliseringsutvalgets gjør sitt arbeid med organisering av undergrupper osv.

Alle høringene om fellesordningene for digitalisering har vist massiv støtte til samstyringsmodellen. De aller fleste deler ambisjonen om en helhetlig og samordnet digital utvikling i Den norske kirke. Forventing, forankring og oppgaver som beskrevet i § 2, pålegger digitaliseringsutvalget et stort ansvar. Det må samtidig forventes stor lojalitet og en forpliktende opptreden fra fellesrådene til råd og beslutninger fra digitaliseringsutvalget.

Noen høringsinstanser har påpekt viktigheten av selvstendighet, og i den forbindelse behovet for å få digitale tjenester fra kommunen. Det er uttrykt at standardisering og samordning er nødvendig, men må kombineres med fleksibilitet slik at også lokale og kommunale samarbeid kan videreføres der det er hensiktsmessig. Dette vil i flere sammenhenger i praksis være «å ri to hester». Det er vanskelig eller umulig og både standardisere, effektivisere og øke samhandling, og samtidig holde på separate infrastrukturer der informasjon og samhandling kun skjer innen fellesråd og ikke sammen med resten av kirken. Det er nettopp denne oppdelingen og mangelen på standardisering som er det største hinderet i dag når det gjelder å nå de målene det er stor oppslutning om.

Andre ledd av § 2 gjelder digitaliseringsutvalgets oppgaver knyttet til sikkerhetsutvalget. Den ene er å oppnevne sikkerhetsutvalgets medlemmer slik det er regulert i § 4. Kommentarer til dette er behandlet under § 4 nedenfor. Den andre er å vedta sikkerhetsutvalgets budsjett etter forslag fra sikkerhetsutvalget. Dette er en presisering av fellesordningsreglene § 2 om at digitaliseringsutvalget fastsetter den økonomiske rammen for sikkerhetsutvalget, og er den løsningen som praktiseres under tilslutningsavtalen i dag. Digitaliseringsutvalget består hovedsakelig av administrative ledere for kirkelige organer med ansvar for budsjetter. Det er derfor godt egnet til å ta beslutninger som ivaretar den økonomiske situasjon lokalt og se den i sammenheng med behov for felles ressursbruk til sikkerhetsutvalgets arbeid.

Sikkerhetsutvalgets budsjett henger sammen med § 7 om fellesfinansiering. Kommentarer til kostnadsfordelingen er omtalt under § 7 nedenfor, og den totale ressursbruken i kapittel 2 om sakens økonomiske og administrative konsekvenser.

1.1.7. Forslaget i høringsnotatet til § 3

Kirkerådet foreslo følgende paragraf i høringsnotatet:

§ 3 Arbeidsform og administrativ støtte

Digitaliseringsutvalget velger selv sin arbeidsform. Kirkerådet kan dekke utgifter til reise og opphold ved møter også for utvalgsmedlemmer som ikke er ansatt i Kirkerådet.

Digitaliseringsutvalget kan bare gjøre gyldige vedtak når Kirkerådets direktør eller assisterende direktør og minst tre kirkeverger deltar i beslutningen.

Digitaliseringsutvalget kan opprette utvalg, arbeids- og brukergrupper og fastsette mandater for disse.

Referat fra utvalgets møter sendes til Kirkerådet. Utvalget skal også sørge for at kirkelige fellesråd og menighetsråd med fellesrådsfunksjoner og deres administrasjoner holdes orientert om utvalgets arbeid.

Kirkerådet støtter og følger opp digitaliseringsutvalgets arbeid, og sørger for sekretariatsfunksjoner til utvalget. Kirkerådet skal sørge for gjennomføringskraft, faglig kompetanse og koordinere digitaliseringsarbeidet slik at det bidrar til helhet og måloppnåelse.

1.1.8. Høringsinstansenes syn på § 3 arbeidsform og administrative støtte

Blant de som har kommentert er det bred oppslutning om forslaget til arbeidsform og administrativ støtte. Det er også støtte for at «det er riktig og hensiktsmessig at Kirkerådet har sekretariatsansvaret og bidrar med nødvendig faglig og administrativ støtte til utvalget.»

Stavanger kirkelige fellesråd foreslo at dekning av reise og opphold til møter *skal* dekkes av Kirkerådet, ikke *kan* slik det er foreslått i § 3. «Kan» ble oppfattet som for svakt, og at det ble vist til at det ikke var rimelig at det enkelte fellesråd skulle måtte dekke dette for sin kirkeverge.

Spir foreslår følgende tillegg i § 3 tredje ledd: «Ansatte skal være representert i alle slike utvalg og grupper, for å sikre at brukerperspektivet og de ansattes rett til medvirkning blir ivarettatt.»

Flere har påpekt viktigheten av å informere om digitaliseringsarbeidet og arbeidet i utvalgene. Det påpekes at det er viktig at «referater og informasjon fra utvalgets arbeid gjøres tilgjengelig for alle berørte organer, slik at åpenhet og involvering sikres.»

KABB anbefaler at det opprettes faste brukergrupper innen universell utforming (UU) og en sekretariatstøtte med faglig UU-kompetanse.

1.1.9. Sekretariatets vurdering av § 3 etter høringen

Høringen viser bred støtte til paragrafen om digitaliseringsutvalgets arbeidsform og administrativ støtte fra Kirkerådet til utvalgets arbeid. Det foreslås imidlertid tre mindre endringer i § 3.

For å unngå uklarhet om Kirkerådets dekning av utgifter til reise og opphold for utvalgsmedlemmer, foreslås å endre formuleringen til:

Kirkerådet dekker utgifter til reise og opphold ved møter også for utvalgsmedlemmer som ikke er tilsatt i Kirkerådet, hvis de ber om det.

Den andre endringen er en omformulering i paragrafens fjerde ledd som får tydeligere frem digitaliseringsutvalgets ansvar for å gi informasjon til alle berørte interessenter. Inkludert i dette er alle de valgte organene menighetsråd, fellesråd og bispedømmeråd. Informasjon og åpenhet om arbeidet er viktig for å få oppslutning. Nytt forslag:

Utvalget skal sørge for at alle berørte enheter og organer i Den norske kirke får aktuell og nødvendig informasjon om utvalgets arbeid. Referat fra utvalgets møter sendes til Kirkerådet.

I tillegg foreslås det i tråd med kommentaren i 1.1.3 å endre «assisterende direktør» med «direktørens vara».

KABBs innspill om faste brukergrupper innen universell utforming viderebringes til digitaliseringsutvalget for deres arbeid. Den faglige kompetansen i sekretariatstøtten vil være Kirkerådets og direktørens ansvar - på samme måte som det er det for sekretæroppgavene Kirkerådets direktør har for Den norske kirkes råd for personer med funksjonsnedsettelse.

Forslaget om at ansatte skal være representert i alle utvalg og grupper som digitaliseringsutvalget oppnevner, tas ikke med. Hele samstyringsmodellen bygger på brukermedvirkning og ansattinvolvering. I mange tilfeller vil en regel om ansattdeltakelse være overflødig fordi selve formålet med en gruppe vil forutsette at den består helt eller delvis av ansatte. En regel om dette kan derimot bli et unødig hinder for å opprette underutvalg og grupper til å arbeide med spørsmål som ikke krever dette.

1.2. Sikkerhetsutvalget - §§ 4, 5, 6 og 7

1.2.1. Forslaget i høringsnotatet til § 4

Kirkerådet foreslo følgende paragraf i høringsnotatet:

§ 4 Sikkerhetsutvalgets sammensetning

Sikkerhetsutvalget består av

- a. leder oppnevnt av Kirkerådets direktør
- b. Den norske kirkes felles personvernombud
- c. ansatte i lokale, regionale og nasjonale kirkelige organer, oppnevnt av digitaliseringsutvalget
- d. andre medlemmer oppnevnt av digitaliseringsutvalget.

I tillegg kan Hovedorganisasjonen KA oppnevne ett medlem.

Medlemmene i sikkerhetsutvalget skal representere Den norske kirkes mangfold i oppgaver og struktur og bør ha kompetanse innen personvern og informasjonssikkerhet. Sikkerhetsutvalget skal så langt det er mulig være representativt sammensatt med bredde i geografi, kjønn og fellesrådenes størrelse.

1.2.2. Høringsinstansenes syn på § 4 sikkerhetsutvalgets sammensetning

Her hadde 12 av høringsinstansene kommentarer. Resten hadde enten ingen kommentarer eller støttet forslaget uten nærmere begrunnelse. Det ble bl.a. uttrykt støtte til at utvalget skal ha kompetanse som sikrer faglig tyngde og representere mangfoldet i kirken. Bodø kirkelige fellesråd foreslo å endre kompetansekravet fra «bør» til «skal», og ta ut «så langt som mulig» fra kravet til representativ sammensetning.

Asker kirkelige fellesråd mente det er viktig at soknets organer skal ha reell innflytelse på sammensetningen og at reglene kunne vært tydeligere på dette.

Noen syntes at «andre medlemmer» var for diffust, og det kom forslag om at personer med kompetanse på tilgjengelighet, personvern i praksis og på kognitive barrierer kan inngå som medlemmer.

Bønnelista spurte hvorfor Kirkerådets direktør skal utnevne lederen av sikkerhetsutvalget «når KM vedtak er at digitaliseringsutvalget skal utnevne sikkerhetsutvalget». Bønnelista viste til at direktøren sitter i digitaliseringsutvalget og foreslo at punkt a strykes.

1.2.3. Sekretariatets vurdering av § 4 etter høringen

Sekretariatet bemerker at det må bygge på en misforståelse at Kirkemøtet har vedtatt at digitaliseringsutvalget skal oppnevne sikkerhetsutvalget. Fellesordningsreglene fastsetter bare at sikkerhetsutvalget består av ansatte i kirkelige organer og eventuelt andre, og at Kirkerådet gir nærmere regler om oppnevningen. I dagens samstyrimodell, som nå erstattes av disse reglene, heter det riktig nok at digitaliseringsstyret oppnevner sikkerhetsutvalget. Det er imidlertid utviklet en praksis der det er Kirkerådets direktør som oppnevner lederen av sikkerhetsutvalget. Forslaget Kirkerådet sendte på høring viderefører altså dagens praksis, med den presiseringen at det felles personvernombudet automatisk er medlem.

Bakgrunnen for at lederen oppnevnes av Kirkerådets direktør, er at kirkerådsdirektøren har det øverste administrative ansvaret for informasjonssikkerhet i trossamfunnet, og i personvernsammenheng er behandlingsansvarlig i rettssubjektet Den norske kirke, og for visse personopplysninger i hele trossamfunnet (jf. forskrift om Den norske kirkes medlemsregister). Gjennom sekretariatsfunksjonen gjør Kirkerådet ved direktøren også arbeid innen personvern- og informasjonssikkerhet *både* for rettssubjektet Den norske kirke *og* for trossamfunnet som helhet. For å sikre at utvalgets arbeid forankres på øverste ledernivå i Kirkerådet, bør derfor lederen av sikkerhetsutvalget oppnevnes av Kirkerådets direktør.

Innflytelse fra soknenes organer på sammensetningen av sikkerhetsutvalget, er etter sekretariatets vurdering ivarettatt ved at digitaliseringsutvalget oppnevner hoveddelen av utvalget. Flertallet i digitaliseringsutvalget er valgt av alle kirkelige fellesråd, og er daglige ledere for slike. De må forutsettes å kjenne soknenes organers behov også når det gjelder sammensetning av sikkerhetsutvalget.

«Andre medlemmer» i § 3 bokstav h) vil si medlemmer som ikke er ansatte i kirkelige organer. Som nevnt i høringsnotatet er et praktisk eksempel en representant fra kirkens felleseide selskap Kirkepartner AS som sitter i dagens avtalte sikkerhetsutvalg. Kirkepartner AS bidrar med dyp teknisk kompetanse på området og drifter mye av kirkens infrastruktur og fellesløsninger, men er ikke selv et kirkelig organ.

Medlemmene i utvalget skal «representere Den norske kirkes mangfold i oppgaver og struktur og bør ha kompetanse innen personvern og informasjonssikkerhet.» Dette innebærer at kandidater til utvalget både må representere de ulike arbeids-

feltene i kirken der informasjon oppstår og forvaltes, og ha tilstrekkelig innsikt og interesse til å forstå risiko og relevante tiltak for å ivareta informasjonssikkerheten og personvernet i kirken. Det må legges vekt på kontinuerlig opplæring innen dette feltet, som stadig er i endring.

1.2.4. Forslaget i høringsnotatet til § 5

Kirkerådet foreslo følgende paragraf i høringsnotatet:

§ 5 Sikkerhetsutvalgets oppgaver

Sikkerhetsutvalget gir felles retningslinjer og råd om personvern og informasjonssikkerhet til alle kirkelige organer, og fører kontroll med at lovkrav på disse områdene blir fulgt.

Sikkerhetsutvalget skal

- a. utvikle og forvalte felles strategi og ledelsessystem for informasjonssikkerhet og personvern i Den norske kirke
- b. gi råd om konkrete krav til informasjonssikkerhet i digitale systemer i Den norske kirke, herunder hvordan personopplysninger skal håndteres i systemet
- c. bidra til opplæring og veiledning av ansatte og frivillige i hele Den norske kirke innen informasjonssikkerhet og personvern
- d. lage retningslinjer for rapportering og håndtering av avvik innen personvern og informasjonssikkerhet
- e. påse at overordnede risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) gjennomføres og gjøres tilgjengelig for alle kirkelige organer, og gi råd om risikovurderinger kirkelige organer selv foretar
- f. anbefale tiltak basert på rapporterte avvik og ROS-analyser
- g. støtte ansvarlige i Den norske kirke i arbeid med databehandleravtaler
- h. informere og involvere digitaliseringsutvalget, ledere og andre relevante personer om saker og tiltak på utvalgets område.

Sikkerhetsutvalget kan også

- a. fastsette plan for kontroller med personvern og informasjonssikkerhetsarbeid i lokale, regionale og nasjonale kirkelige organer
- b. i samarbeid med systemeier iverksette revisjoner overfor leverandører med fokus på informasjonssikkerhet og personvern.

1.2.5. Høringsinstansenes syn på § 5 sikkerhetsutvalgets oppgaver

Blant de som har merknader, er høringsvarene gjennomgående svært positive til de foreslåtte oppgavene for sikkerhetsutvalget i § 5.

Ålesund kirkelig fellesråd ser det som viktig at utvalget lykkes med å spre kunnskap om personvern og informasjonssikkerhet til de lokale enhetene i Den norske kirke, og kommenterer at det er positivt at arbeidet samordnes nasjonalt og gir tydelige retningslinjer som kan brukes lokalt.

Hamar bispedømmeråd støtter forslaget, men påpeker at det vil medføre betydelig arbeid for medlemmene og sekretariatet, og at det synes åpenbart at overordnede organer må legge tydelige føringer og prioriteringer for omfang og ressursbruk.

Arendal kirkelige fellesråd var noe usikre på kontrollfunksjonen i kan-leddet punkt a og b «da dette kan gi en uheldig rolle, uten faktisk myndighet».

Asker kirkelige fellesråd trekker også her frem at tiltak og kontroller bør forankres i avtale.

1.2.6. Sekretariatets vurdering av § 5 etter høringen

Dette er paragrafen som beskriver sikkerhetsutvalgets oppgaver og dermed mandatet til utvalget, og må leses i sammenheng med fellesordningsreglene § 3 første ledd. Det foreslås ingen endringer i § 5 etter høringen.

Kirkerådet viste i høringsnotatet hvordan sikkerhetsutvalgets oppgaver også er sett i sammenheng med utvalgets mandat i dagens tilslutningsavtale mellom alle fellesråd og Kirkerådet, og hvordan det praktiseres. Nå avvikles avtalen gradvis og ordningen flyttes inn i regler av Kirkemøtet og Kirkerådet. Det er ingen grunn til å gi sikkerhetsutvalget mindre oppgaver og innflytelse enn det som hittil har vært avtalt.

Som flere høringsinstanser har tatt opp, er det viktig å legge vekt på prioriteringen av å bidra til opplæring og veiledning. Arbeid innen informasjonssikkerhet og personvern må i aller første rekke være preventivt.

Når det gjelder utvalgets myndighet knyttet til kan-oppgavene i tredje ledd, viser sekretariatet til at selve kontrollfunksjonen allerede er fastsatt av Kirkemøtet i fellesordningsreglene § 3, og at tilslutningsavtalen i dag har denne formuleringen:

Det vil bli utført stikkprøver på hvordan personvern og informasjonssikkerhetsarbeidet blir fulgt opp. Dette utføres av Kirkerådets sekretariat etter plan som er godkjent av sikkerhetsutvalget.

Ansvar for det enkelte systemet ligger hos en utpekt systemeier, ikke hos sikkerhetsutvalget. Oppgaven knyttet til revisjoner overfor leverandører er derfor knyttet til «samarbeid med systemeier». Slik gjøres det også i dag.

Som tidligere nevnt er ikke lenger avtale aktuelt som grunnlag for alt sikkerhetsutvalgets arbeid. Når det gjelder ressursbruk, herunder til kontroller, må utvalget likevel selvfølgelig ta nødvendig hensyn til praktiske og økonomiske forhold både innenfor eget budsjett og hos de som blir kontrollert.

1.2.7. Forslaget i høringsnotatet til § 6

Kirkerådet foreslo følgende paragraf i høringsnotatet:

§ 6 Arbeidsform og administrativ støtte

Sikkerhetsutvalget velger selv sin arbeidsform.

Kirkerådet støtter og følger opp sikkerhetsutvalgets arbeid, og sørger for sekretariatsfunksjoner til utvalget. Kirkerådet skal sørge for at

sikkerhetsutvalgets arbeid støttes med relevant kompetanse innen personvern og informasjonssikkerhet og ressurser for å følge opp utvalgets arbeid.

1.2.8. Høringsinstansenes syn på § 6 arbeidsform og administrative støtte

De fleste som har svart på høringen har ingen kommentarer til § 6, eller støtter den uten videre kommentar.

Arendal kirkelige fellesråd og Ullensaker kirkelige fellesråd tar opp på at administrativ støtte til utvalget må holdes på et nøkternt nivå, og at Kirkerådet må finne arbeidsmåter som ikke krever store sekretariatressurser eller mye innleie av konsulenter, med tanke på den krevende økonomiske situasjonen kirken og mange fellesråd er i. Hamar bispedømmeråd er inne på noe av det samme, og uttrykker at det synes åpenbart at overordnede organer må legge tydelige føringer for omfanget av utvalgets arbeid og ressursbruk.

Bønnelista foreslår å endre «Kirkerådet» til «Kirkerådets administrasjon».

Asker kirkelige fellesråd påpeker at det er viktig at utvalgets arbeid er transparent og at informasjon om tiltak og prioriteringer formidles til relevante organer.

1.2.9. Sekretariatets vurdering av § 6 etter høringen

Bestemmelsen om administrativ støtte til sikkerhetsutvalget endres ikke etter høringen. Sekretariatet legger til grunn at ordlyden om Kirkerådets ansvar ikke er til hinder at oppgavene utføres av rådets sekretariat. Det vurderes derfor ikke nødvendig å endre «Kirkerådet» til «Kirkerådets administrasjon».

Sekretariatet har merket seg innspillene om tilpasning av den administrative støtten, gitt fellesrådenes og kirkens økonomiske ressurser. Sekretariatet legger til grunn at dette vil være blant hensynene digitaliseringsutvalget og sikkerhetsutvalget må ta i sitt arbeid. Ut over dette vises til kapittelet om sakens økonomiske og administrative konsekvenser nedenfor.

1.2.10. Forslaget i høringsnotatet til § 7

Kirkerådet foreslo følgende paragraf i høringsnotatet:

§ 7 Fellesfinansiering av stillinger, oppgaver og tiltak i regi av sikkerhetsutvalget

Rettssubjektet Den norske kirke og soknene (ved de kirkelige fellesrådene og menighetsrådene med fellesrådsfunksjoner) finansierer om lag halvparten hver av følgende:

- a. felles personvernombud for Den norske kirke ansatt av Kirkerådet
- b. sekretariatsoppgaver og møter for sikkerhetsutvalget
- c. andre tiltak i regi av sikkerhetsutvalget innenfor utvalgets budsjett vedtatt av digitaliseringsutvalget etter forslag fra sikkerhetsutvalget.

Bokstav b og c kan omfatte hel eller delvis finansiering av stillinger.

Digitaliseringsutvalget fastsetter den nøyaktige fordelingen av kostnadene mellom rettssubjektet Den norske kirke og soknene, og soknene imellom (ved de kirkelige fellesrådene og menighetsrådene med fellesrådsfunksjoner).

Kirkerådet administrerer finansieringsordningen.

1.2.11. Høringsinstansenes syn på § 7 fellesfinansiering av oppgaver mm. i regi av sikkerhetsutvalget

Noen av svarene om § 7 gjelder bekymring for kostnadene og at ordningen ikke må blir for dyr. De kirkelige fellesrådene i Arendal og Tolga viser til at en må hensyn til fellesråd som har krevende økonomi og små fellesråd. Holmestrand kirkelige fellesråd mener at kostnaden bør ta hensyn til størrelsen på fellesrådene, og Flå sokn mener hvert fellesråd (og sokn med fellesrådsfunksjoner) selv må vurdere hva det har ressurser til å være med på å bidra med når det ikke fullfinansieres sentralt.

Fire kirkelige fellesråd mener at finansieringen i sin helhet eller hovedsakelig må dekkes av Kirkerådet fra den statlige bevilgningen.

Stavanger kirkelige fellesråd bemerker at «møter» i bestemmelsen bør inkludere reiser og opphold for utvalgsmedlemmene lik det som er skrevet om digitaliseringsutvalget.

Hamar bispedømmeråd støtter forslaget, men påpeker at det er viktig med god og transparent kommunikasjon og forankrede beslutninger for å opprettholde viljen til å finansiere fellesutgiftene.

1.2.12. Sekretariatets vurdering av § 7 etter høringen

Denne paragrafen gjelder fordeling av kostnader til sikkerhetsutvalgets arbeid og hva disse skal dekke. Den totale rammen fastsettes etter § 2 av digitaliseringsutvalget som vedtar sikkerhetsutvalgets budsjett. Innspill knyttet til de totale kostnadene behandles derfor samlet i kapitlet om økonomiske og administrative konsekvenser. Her i punkt 1.2.12 behandles bare det som gjelder § 7 spesifikt, altså kostnadsfordelingen og oppgavene som dekkes.

Enkelte av høringssvarene tyder på at det ikke har vært klart for alle hva som allerede er vedtatt og hvordan den foreslåtte regelen viderefører allerede eksisterende forhold under dagens tilslutningsavtale. Kirkemøtet har allerede fastsatt i fellesordningsreglene § 3 at stillinger, oppgaver og tiltak i regi av sikkerhetsutvalget «finansieres i fellesskap» av rettssubjektet Den norske kirke og soknene. Det forutsettes at dette omfatter en stilling som personvernombud. Det er derfor ikke aktuelt at kostnadene til sikkerhetsutvalget helt eller hovedsakelig dekkes av Kirkerådet fra den statlige bevilgningen.

Det kan også understrekes at fordelingen mellom soknene og rettssubjektet Den norske kirke, og digitaliseringsutvalgets myndighet til å fastsette nærmere kostnadsfordeling i § 7 er nærmest identisk med det fellesrådene og Kirkerådet i dag

har avtale om (tilslutningsavtalen del I). Dagens modell for fordeling mellom soknene, er at det går etter antall personer i kommunen (fellesrådsområdet), lik den modellen som Hovedorganisasjonen KA bruker i flere sammenhenger. I praksis betyr det en lav «kontingent» som er overkommelig og gir stor verdi, ikke minst for de minste fellesrådene som ikke ville kunne opprettholdt samme kvalitet på sitt arbeid med personvern og informasjonssikkerhet på egen hånd. Det er ikke foreslått at Kirkerådet skal fastsette denne fordelingsmodellen i reglene. Det ansees naturlig å videreføre dagens ordning, men dette overlates til digitaliseringsutvalget å avgjøre.

Oppgavene i § 7 bygger også på det fellesrådene allerede betaler for gjennom dagens tilslutningsavtale. Når det gjelder andre stillinger enn personvernombudet, jf. tredje ledd, viste Kirkerådet i høringsnotatet til at det er naturlig å beholde dagens ordning hvor en stilling med kompetanse på informasjonssikkerhet også er fellesfinansiert. Selv om høringssvarene viser noe bekymring for kostnader, har ingen uttalt seg negativt til å fellesfinansiere en slik stilling eller andre stillinger i seg selv.

Det er etter sekretariatets vurdering ikke behov for å ta inn i § 7 at «møter» omfatter reise og opphold for medlemmer, slik som i § 3 for digitaliseringsutvalget. Når fellesfinansieringen skal dekke møter, kan utgifter til reise og opphold være nødvendige i dette. Detaljene i hva fellesfinansieringen dekker bør imidlertid avgjøres av sikkerhetsutvalget og digitaliseringsutvalget i budsjettet, og ikke i disse reglene som fastsettes av Kirkerådet. Når § 3 nevner reise og opphold til møter, skyldes det at digitaliseringsutvalget ikke er omfattet av en generell fellesfinansiering slik sikkerhetsutvalget er. Det er derfor nødvendig å presisere når ett av kirkens organer, Kirkerådet, skal dekke kostnader som ellers måtte vært dekket av den enkeltes arbeidsgiver.

1.3. Andre kommentarer

Under andre kommentarer fra høringen ga flere av høringsinstansene uttrykk for at de var fornøyde med det foreslåtte regelverket samlet sett og at samstyring innen digitalisering er viktig. Flere trakk frem det positive ved utvalgenes sammensetning og forankringen i fellesrådene som demokratiske organer.

En del ga også innspill som gjaldt det videre arbeidet til de to utvalgene mer enn innholdet i selve reglene fra Kirkerådet. Disse vil sekretariatet bringe videre til utvalgene. Det gjelder blant annet kriterier for eventuelle obligatoriske fellesløsninger, pris på fellesløsninger sammenlignet med kommunale tjenesteavtaler, universell utforming og kompetanse om dette i arbeidet, bispedømmekontorenes behov, hensyn til samisk språk, geografiske avstander, informasjon og involvering lokalt.

Alle høringssvar kan leses på nettsiden www.kirken.no/høringer under *Høring om regler om digitaliseringsutvalg og sikkerhetsutvalg for personvern og informasjonssikkerhet*.

2. Medbestemmelse for arbeidstakere

Arbeidstakerorganisasjoner i kirken har vært involvert som høringsinstanser i saken, og har foreslått at ansattes medbestemmelse sikres ved representasjon i digitaliseringsutvalget.

Etter konsultasjon med Hovedorganisasjonen KA legger Kirkerådets sekretariat til grunn at digitaliseringsutvalget som virksomhetsoverskridende utvalg ikke omfattes av Hovedavtalen § 7-2 om medbestemmelse gjennom ansattes representasjon i utvalg. Ved konkrete valg av og innføring av digitale fellesløsninger og fastsetting av rutiner som påvirker ansattes arbeidshverdag, skal informasjon og medbestemmelse fremdeles ivaretas av den enkelte arbeidsgiver i tråd med gjeldende arbeidsrettslige regler og avtaler. Det kan også understrekes at det påhviler alle initiativtakere til digitaliseringstiltak som påvirker de ansattes arbeidshverdag, å sørge for at spillereglene for medbestemmelse blir godt ivaretatt.

Samtidig vil digitaliseringsutvalget utvilsomt treffe vedtak som har betydning for ansatte i alle kirkelige organer. Selv om det ikke er medbestemmelse etter Hovedavtalen, kan ansattperspektivet være nyttig i selve utvalget som ellers består av ledere. Av hensyn til utvalgets størrelse og sammensetning, foreslår sekretariatet at utvalget utvides med ett slikt medlem oppnevnt av de fire største arbeidstakerorganisasjonene i trossamfunnet, se § 1 tredje ledd. Den langt største gruppen som blir berørt av felles digitaliseringstiltak arbeider i lokale staber, enten de er ansatt i fellesråd eller menighetsråd, eller prester. Det at disse har ulike arbeidsgivere har i praksis mindre betydning for hvordan de påvirkes av digitaliseringstiltak.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser

Reglene i denne saken bygger på innarbeidet praksis for samstyring innen digitalisering i Den norske kirke. De to utvalgene er allerede operative i dag gjennom faktisk samarbeid og avtale, i likhet med underutvalg, fag- og brukergrupper som utgjør resten av samstyringsmodellen. Sikkerhetsutvalgets arbeid fellesfinansieres allerede, og Kirkerådet har etablert sekretariatressurser og fagmiljø som støtter digitaliseringsarbeidet. På samme måte bidrar bispedømmeråd og fellesråd allerede med personalressurser i utvalgene og utviklingsarbeidet.

Økonomiske og administrative konsekvenser av å ta i bruk konkrete fellesløsninger (digitale verktøy), inkludert opplæring, er ikke direkte konsekvenser av denne saken. Slike konsekvenser må utredes i forbindelse med utvikling og innføring av den enkelte fellesløsning, og vil være en viktig del av arbeidet til de to utvalgene.

Sammen med fellesordningsreglene fra Kirkemøtet har denne saken for det første den administrative konsekvensen at de kirkelige organene ikke kan trekke seg fra ordningene, inkludert fellesfinansiering av sikkerhetsutvalget. Dette fører også til at tilslutningsavtalen faller bort når det gjelder forhold som er regelfestet.

Denne permanente reguleringen gir også fellesrådene og Kirkerådet en noe større forpliktelse til å opprettholde ressurser til å følge opp og iverksette kirkens felles

arbeid innen digitalisering, personvern og informasjonssikkerhet. Det er samtidig et viktig mål at denne felles satsingen, fellesløsninger, deling av kompetanse og felles praksis skal gi positive økonomiske og administrative konsekvenser samlet sett.

I dag finnes mange parallelle løsninger som brukes til samme oppgave. Rutiner og praksis varierer, og innsamlet data blir ikke gjenbrukt eller har varierende kvalitet. Dette er kostbart, lite effektivt, truer informasjonssikkerheten og fører til unødvendige forskjeller både for menigheter og folk som er i kontakt med kirken. Det å satse på digitalisering i fellesskap skal gi alle enheter i kirken større mulighet til å levere gode tjenester og innfri lovkrav enn om de arbeidet på egenhånd.

For å oppnå disse felles målene vurderes det som nødvendig at Kirkerådet og de kirkelige fellesrådene ikke kan trekke seg fra ordningen, inkludert fellesfinansieringen av sikkerhetsutvalgets arbeid.

Nytt i forhold til dagens samstyringsmodell er at kirkeverger til digitaliseringsutvalget velges av fellesrådene selv og ikke av deres daglige ledere, kirkevergene, slik praksis har vært. I disse utfyllende reglene fra Kirkerådet er det presisert at valget forberedes av en nominasjonskomite av kirkeverger og fellesrådsledere. Dette vil medføre noe mer administrativt arbeid for Kirkerådet som sekretariat for nominasjons- og valgprosess, mer involvering lokalt i valgprosessen og noe mer møtevirksomhet mellom nettverksgruppene blant kirkeverger og fellesrådsledere.

Fellesfinansieringen av sikkerhetsutvalgets arbeid har etter tilslutningsavtalen ligget rundt 3,5 millioner kroner i året. Det må nok forventes noe økning i framtiden for å dekke oppgavene til utvalget. Det samme gjelder ressursbruk til digitalisering. Dette er imidlertid oppgaver alle kirkelige enheter må bruke penger og ressurser på i framtiden uavhengig av hvordan det er organisert. Dette er dermed ikke en ren konsekvens av denne saken isolert sett. Tvert imot er et av målene med saken at ordningene i denne saken skal gi lavere totalkostnader, økonomisk og personalmessig, og mindre administrasjon enn når de kirkelige organene må digitalisere på egenhånd og vedlikeholde avtaler med hverandre.

Reglene fra Kirkemøtet trådte i kraft 1. januar 2026. Det legges opp til at reglene i denne saken trer i kraft umiddelbart etter Kirkerådets vedtak.